

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Факультет філології

Кафедра української літератури

СИЛАБУС
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ
УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ХХІ СТОЛІТТЯ

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Українська мова і література»

Спеціальність 014 Середня освіта

Спеціалізація 014.01 Українська мова та література

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1
від 26 серпня 2024 р.

Івано-Франківськ - 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Тенденції розвитку української літератури ХХІ століття
Викладач (-і)	Деркачова О. С.
Контактний телефон викладача	0671556730
Е-mail викладача	olga.derkachova@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Щотижня
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни «Тенденції розвитку української літератури ХХІ століття» є теоретичні та практичні питання розвитку новітньої української літератури, з'ясовано її жанрово-стильові особливості, тематичні домінанти.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є формування систематизованих знань про основні процеси та явища сучасного українського літературознавства, знайомство з творчими біографіями і текстами сучасних українських авторів. <u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є знайомство студентів з особливостями і тенденціями сучасного літературного процесу, вивчення новітніх зразків української літератури, навчити аналізувати сучасний художній твір	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
ІК Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов. ЗК-1. Здатність до застосування знань у практичних ситуаціях професійної діяльності. ЗК-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії і її реалізації в професійній діяльності. ЗК-5. Здатність до адаптації та дій у новій ситуації, вміння знаходити оптимальні рішення, проявляти креативність та лідерство, працювати в команді. ЗК-10. Здатність поважати погляди представників інших культур, цінувати різноманіття та мультикультуральність, дотримуватися гендерної рівності, зважати на права людей з особливими потребами. СК-1. Здатність застосовувати знання із літературознавства та мовознавства для вирішення професійних завдань, вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень. СК-2. Уміння поглиблювати теоретичні та практичні знання з мовознавчих, літературознавчих, психолого-педагогічних дисциплін, здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя. СК-4. Здатність розуміти тенденції в науці та освіті, готовність до використання інновацій у професійній діяльності. СК-5. Здатність оперувати методами наукового аналізу та структурування мовного й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх підходів, прийомів, методик. СК-6. Здатність використовувати сучасні методи й технології навчання української мови і літератури, володіти методикою розвитку мовленнєвої компетенції здобувачів	

середньої освіти.

СК-12. Здатність до усвідомлення національно-світоглядного, художньо-виховного, творчо-розвивального потенціалу української мови та літератури, вміння враховувати національні, етнічні, регіональні особливості освітнього процесу, формувати національно свідому особистість.

ПР-02. Усвідомлює специфіку предметної області, орієнтується в різних лінгвістичних напрямках і школах, літературних напрямках і течіях, критично осмислює історичні надбання та новітні досягнення мовознавчої і літературознавчої науки.

ПР-03. Використовує сучасні методики й технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості викладання і навчання української мови й літератури, демонструє вміння практичного застосування педагогічних інновацій у професійній діяльності.

ПР-04. Здійснює науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, демонструє вміння класифікувати, упорядковувати й узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

ПР-05. Володіє вміннями виконувати власне дослідження, визначає і характеризує основні принципи та методи науково-педагогічних досліджень, демонструє навички узагальнення й презентації отриманих результатів.

ПР-06. Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки й обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного і змішаного навчання тощо.

ПР-13. Володіє здатністю до самостійного та автономного навчання впродовж життя за індивідуальною траєкторією розвитку, визначає індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, мотивує учнів до саморозвитку.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	Спеціальність 014 Середня освіта 014.01 Українська мова і література	2-й курс	Нормативна

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Сучасне мистецтво. Місце літератури у ньому. Тенденції розвитку мистецтва після другої світової війни. Теоретичний корпус. Постмодернізм і мистецтво. Від постмодерну до метамодерну	1	2	5
Тема 2. Український літературний постмодернізм. Чорнобильська трагедія та її вплив на суспільне та культурне життя. Післячорнобильська бібліотека. Постмодернізм як простір для опрацювання колективних та індивідуальних травм. Осмислення чорнобильської	1	2	5

трагедії (І. Драч, Є. Гуцало та ін.). Література та екологія (М. Камиш “Оформляндія”, П. Ар'є “Баба Прися та інші герої”, фільм “Брама”)			
Тема 3. Постколоніальна критика та українське літературознавство. Проблема національної ідентичності крізь призму постколоніальних студій «Музей покинутих секретів» О. Забужко). Проблема пам'яті в контексті постколоніальних студій («Солодка Даруся» М. Матіос). Приналежність та ідентичність (травма радянського минулого) («Дім для Дома» В. Амеліної)	2	2	10
Тема 4. Українська есеїстика: автори, тематика, антології	2	2	10
Тема 5. Масова література. Детективи (творчість А. Кокотюхи). Ретро-романи (творчість Б. Коломійчука). Любовні романи (творчість Н. Гурницької). Фентезі (творчість Дари Корній).	2	2	10
Тема 6. Сучасна драматургія. Нова українська драма. Сучасна драма в українському театрі. Тема Революції Гідності, соціально-політичних процесів у сучасному суспільстві у п'єсах Н. Доляк, Н. Неждани	2	4	10
Тема 7. Поетичні шукання. Творчість різних поколінь. Поетичні антології. Гендерний ракурс на українську поезію кінця XX – поч. XXI ст.	2	4	10
ЗАГ.	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни	
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Екзамен, максимальна оцінка – 100 балів. Оцінка включає: 50 балів – оцінка за практичні заняття, 3 них: 30 балів – оцінка за практичні заняття, 10 балів - контрольна робота, 5 балів – самостійна робота, 5 балів – неформальна освіта
Вимоги до письмових робіт	Контрольна робота, що складається з теоретичного, практичного та творчого завдань, - 10 балів (теоретичне – 2 б., практичне – 3 б., творче - 5 б.). На денній форм навчання контрольна робота виконується на передостанньому практичному занятті. <u>Критерії оцінювання контрольної роботи:</u> <u>Теоретичне питання (макс 2 бали):</u> повністю розкрито питання, визначено чітко терміни та поняття, наведено відповідні приклади. <u>Практичне питання (макс. 3 бали):</u> повністю розкрито питання, що демонструє вміння застосовувати набуті теоретичні знання <u>Творче завдання (макс 5 балів):</u> власні інтепретації, роздуми та осмислення вивченого матеріалу <u>Зразок контрольної роботи:</u> 1. Нове розстріляне відродження: визначення, особливості 2. Творчість Неди Неждани 3. Осмислення теми миру в новітній українській поезії
Семінарські заняття	Оцінюється робота над тематичними розділами упродовж семестру за 5-бальною шкалою. Максимальна кількість балів (30) за практичні заняття розраховується електронним журналом https://webportal.pnu.edu.ua/ автоматично. Критерії оцінювання усних відповідей на практичних заняттях:

	«відмінно» (5 балів) - зміст відповіді повністю відповідає питанню, думки викладаються логічно та послідовно, приклади доречні, висновки обґрунтовані. Знання та вміння використовувати лекційний матеріал та додаткову літературу. Власне бачення проблеми. Дотримання правил академічної доброчесності. «добре» (4 бали) – зміст відповіді фактично відповідає окресленим питанням, приклади доречні, але не завжди чіткі та послідовні. Висновки не завжди обґрунтовані. Не завжди є власне бачення проблеми. Дотримання правил академічної доброчесності. «задовільно» (3 бали) - зміст частково відповідає питанню, наведені приклади невдалі або не завжди є доречними, висновки практично відсутні. Немає власного бачення проблеми. Дотримання правил академічної доброчесності. «незадовільно» (2 бали) - зміст відповіді не відповідає питанню або відповіді немає взагалі. Порушення правил академічної доброчесності.
Умови допуску до підсумкового контролю	Система оцінювання успішності передбачає три етапи контролю. Перший – це поточний контроль, який має на меті регулярно оцінювати розуміння та освоєння навчального матеріалу студентами з даного курсу. В рамках цього контролю оцінюється якість виконання практичних, творчих і пошукових завдань, які включають аудиторну і позааудиторну роботу, а також здатність усно або письмово відтворювати навчальний матеріал. Важливою частиною поточного контролю є перевірка. Критерії оцінювання самостійної роботи (макс. 20 балів): виконання зазначених завдань самостійної роботи у повному обсязі, враховується творчий підхід та оригінальність вирішення завдань. Другий етап – модульний контроль, призначений для оцінки ступеня засвоєння студентами певної частини навчального матеріалу, що формує окремий навчальний модуль. Під час модульного контролю студенти виконують контрольну роботу, яка включає різноманітні тестові завдання для перевірки їхньої теоретичної підготовки та їхню здатність вирішувати практичні завдання. Третім етапом є підсумковий контроль, який включає тестову перевірку рівня засвоєння студентами теоретичного матеріалу з курсу в системі дистанційного навчання. Студенти з низьким рівнем успішності (менше 50 б.) мають право перездати певні теми під час консультацій до початку талону №2.
Підсумковий контроль	Формою контролю є екзамени
7. Політика навчальної дисципліни <u>Письмові роботи:</u> виконуються студентами самостійно з дотриманням принципів академічної доброчесності. <u>Академічна доброчесність:</u> списування під час контрольних робіт заборонено. Студенти мають дотримуватися «Положення про запобігання академічному плагиату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 2)» https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf <u>Відвідування занять:</u> відвідування занять є обов'язковим, пропущені заняття з поважної	

причини відпрацьовуються. Студенти, які не набрали 50 балів за результатами підсумкового контролю за талонами №2 і №3, мають право пройти цей курс повторно, відповідно до «Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (Редакція 4)»

<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-povtorne-vyvchennia-dystsyplin-kredytiv-ects-v-umovakh-ects.pdf>

Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають самостійно опрацювати навчальний матеріал і здати всі види контролю, відповідно до «Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.44_2022-polozhennia-pro-poriadok-navchannia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-za-indyvidualnym-hrafikom-u-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

Неформальна освіта регулюється «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3)»

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultatuv-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

Студентам рекомендується пройти курс «Спадщина для соціальної згуртованості під час війни: кейси українських культурних дієвців» (<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/spadshchyna-dlya-sotsialnoi-zghurtovanosti/>)

За наявності сертифікату студент отримає додаткові 5 балів до загальної кількості балів.

8. Рекомендована література

1. Агеєва В. За лаштунками імперії. Київ: Віхола, 2022.
2. Баран Є. 25 монологів про літературу: збірка наукових есеїв та статей. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2022. 272 с.
3. Війна і література. Черкаси, 2023. 302 с.
4. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодернізм. К.: Критика, 2013. 344 с
5. Гундорова Т. Проявлення слова: дискурсія раннього українського модернізму. Вид. друге, перероб. та доп. К.: Критика, 2009.
6. Незалежність у полум'ї війни: українська література спротиву. Київ: НАН України, 2024. 460 с.
7. Улюра Г. Писати про війну. Темпора, 2023.
8. Юргер Е. Війна як внутрішнє переживання. К.: Стилєт і стилос, 2022. 136 с.

Викладачка: *проф. Деркачова О. С.*